

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

8 мая 2013 года, № 8 (2090)

СВЯТЫ

Мы памятаем, каму абавязаныя жыццём

Святочныя мерапры-
емствы, прысвечаныя
Дню Перамогі,
прайшлі 7 мая ў БДУ.

Галоўнымі героямі ўрачыстасці сталі 39 ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны – былыя студэнты і супрацоўнікі нашага ўніверсітэта. Вітаў іх рэктар акадэмік Сяргей Абламейка.

Па добрай традыцыі ветэраны разам з кіраўніцтвам, выкладчыкамі, супрацоўнікамі і студэнтамі прынялі ўдзел у мітынгу-рэквіеме «Мы памятаем, каму абавязаныя жыццём», ускладзі кветкі да помніка загінулым на вайне выкладчыкам і студэнтам БДУ, а курсанты ваеннага факультэта прайшлі ўрачыстым маршам.

Працягнулася свята ля будынка рэктарата, дзе антураж ваеннага часу ўзнавіла ваенна-палявая кухня з гарачай «салдацкай кашай». Тут на імправізаванай сцэне на легендарных «паўтаратонках» ГАЗ-АА і ЗІС-5 выступілі творчыя калектывы з песнямі і танцамі ваенных гадоў. Гледачы таксама пачулі духавы аркестр 86-й Ваўкавыскай Чырванасцяжнай ордэна Аляксандра Неўскага брыгады сувязі. А Нацыянальная кінастудыя «Беларусь-фільм» зладзіла выставу «Гульнівы аўтатранспарт ваеннага часу».

68 гадоў аддзяляе нас ад суровых гадоў вайны. Але час ніколі не згладзіць з памяці народа Вялікую Айчынную вайну, самую цяжкую і жорсткую з усіх войнаў у гісторыі нашай Радзімы.

У сэрцах людзей яна жывая, таму што дагэтуль яшчэ не падгояныя яе раны, не вычарпаўся боль, не забытыя тыя, хто аддаў жыццё за Вялікую Перамогу. Вось лічбы. Яны гавораць самі за сябе.

Чатыры гады вайны, 1 418 дзён, 34 тысячы гадзін і больш за 27 мільёнаў загінулых савецкіх людзей. 27 мільёнаў – гэта значыць, што кожны восьмы жыхар савецкай краіны загінуў падчас вайны, кожны дзень гінула 14 тысяч чалавек. За гады вайны немцы разбурылі 17 110 гарадоў і пасёлкаў, спалілі больш за 70 тысяч сёлаў і вёсак, падарвалі і прывялі ў непрадтанасць 32 тысячы прамысловых прадпрыемстваў. Мужнасць, доблесць нашых салдат заслугаюць самых высокіх паэтычных метафар, наймацнейшых і найярчайшых слоў. Бо за ўсім гэтым – вайна. Кроў, пакуты, смерць.

Дарагія ветэраны! Дзякуй вам за тое, што шмат гадоў назад вы з гонарам выканалі свой доўг перад Радзімай і тым самым падарылі нам, нашчадкам, мірнае і шчаслівае жыццё.

Ігар МАТЭЛЕНАК

Фота Дамірыя ЛУКІЯНЧЫКА

ДАСЯГНЕННІ

ІНТЭРНЭТ-ПРЭМІЯ ЗА САЙТ

Сайт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта заняў **першае месца ў намінацыі «Адукацыя і навука»** на конкурсе інтэрнэт-прэміі TIVO–2013.

Усяго ў гэтай катэгорыі было ацэнена 42 электронныя рэсурсы. Іх перавагі аналізавалі 5 экспертаў і членаў журы. У выніку сайт БДУ апырэдзіў сайты Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы і Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

У намінацыі «Найлепшы мабільны сайт» інтэрнэт-газета Інстытута журналістыкі БДУ «Вэб-журналіст» заняла другое месца (першае не прысуджалася). Акрамя таго, у намінацыі «Арыгінальны інтэрнэт-рэсурс» найлепшым прызнаны сайт «Энцыклапедыя караб-

лёў», распрацоўшчыкам якога з'яўляецца начальнік аддзела інтэрнэт-тэхналогій ЦІТ БДУ Андрэй Пупко.

Конкурс інтэрнэт-прэміі TIVO праводзіцца ў рамках міжнароднага форуму па тэлекамунацыях, інфармацыйных і банкаўскіх тэхналогіях. Штогод яна прысуджаецца сеткавым працам, створаным у беларускім сектары інтэрнэту. З 2003 г. у конкурсе прынялі ўдзел больш за 5 тыс. беларускіх інтэрнэт-рэсурсаў. Сярод мэт гэтага спаборніцтва – садзейнічанне стаўленню і развіццю беларускага сектара інтэрнэту, падтрымка новых інфармацыйных тэхналогій і прапаганда найлепшых дасягненняў у дадзенай сферы.

На сёлетнім TIVO–2013 пераможцы вызначаліся ў 14 намінацыях, прычым заявак сёлета была пададзена рэкордная колькасць – 542.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

НАВАЦЫІ

Частка дысцыплін – па выбары студэнтаў!

У БДУ зацверджана
«Палажэнне аб
дысцыплінах па
выбары студэнтаў».

Гэтым дакументам прадугледжана, што ў навучальных планах новага пакалення па спецыяльнасці (кірунку спецыяльнасці, спецыялізацыі) колькасць навучальных гадзін на дысцыпліны па выбары будзе складаць да 50 % ад колькасці навучальных гадзін, якія адводзяцца на кампанент установы вышэйшай адукацыі.

Дысцыпліны па выбары прапановваюцца студэнтам на альтэрнатыўнай аснове. Гэта дазволіць павысіць узровень індывідуалізацыі навучання і сацыялізацыі асобы; будзе спрыяць развіццю ў студэнтаў стаўлення да сябе як да

суб'екта прафесійнай адукацыі і прафесійнай працы; стварэнню ўмоў для самаадукацыі, фарміравання ў навучэнцаў уменняў і навыкаў самастойнай працы і самакантролю сваіх дасягненняў.

У палажэнні вызначаны парадак выбару дысцыплін і арганізацыя навучання.

У бягучым навучальным годзе выбар спецыялізаваных модуляў па дысцыплінах сацыяльна-гуманітарнага цыкла быў арганізаваны для студэнтаў 1 курса. У 2013/2014 навуч. г. выбіраць спецыялізаваныя модулі па дысцыплінах сацыяльна-гуманітарнага блока будуць студэнты 1 і 2 курсаў. У далейшым прадугледжана, што студэнты змогуць выбіраць дысцыпліны і з агульнапрафесійнага і спецыяльнага блока дысцыплін.

Паводле інфармацыі ГУВНМР

Чытайце
ў нумары:

«СВЯРДЛОЎСКІ
СЕМІНАР»
БАРБАШЫНА

Да 95-годдзя славуэтага навукоўца акадэміка АН БССР Я. А. Барбашына

Стар. 2

ТЫДЗЕНЬ СЯМ'І
Ў БДУ

Семінары, акцыі, круглы стол, форум на тэму сямейных адносін і шлюбу былі зладжаны псіхалагічнай службай БДУ

Стар. 3

МЫ З ТАБОЮ
ЧАСТКА БДУ

На фінале фестывалю эстрады БДУ названыя самыя таленавітыя хлопцы і дзяўчаты

Стар. 4

Весткі з рэктарата

ПРАФЕСАР Уладзімір Барышэўскі за прафесійную дзейнасць і фундаментальны ўклад у ядзерную фізіку ўзнагароджаны залатым медалём і дыпламам якасці Еўрапейскай навукова-прамысловай палаты. Уладзімір Барышэўскі – доктар фізіка-матэматычных навук, заслужаны дзеяч навукі РБ, лаўрэат Дзяржпрэміі РБ у галіне навукі і тэхнікі за 2002 г., аўтар двух адкрыццяў у ядзернай фізіцы і заснавальнік новага навуковага кірунку – ядзернай аптыкі паліярызаваных асяроддзяў. Узнагароджаны ордэнамі Францыска Скарыны (2001) і Знак Пашаны (1981).

ДЫРЭКТАР Інстытута журналістыкі БДУ Сяргей Дубовік атрымаў узнагароду IX Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» за ўклад у развіццё журналістыкі. Узнагароджанне адбылося 23 красавіка. Заснавальнік конкурсу – Міністэрства інфармацыі РБ.

ФІЛІЯЛЫ трох кафедраў ММФ – вэб-тэхналогій і камп'ютарнага мадэлявання, функцыянальнага аналізу, тэарэтычнай і прыкладной механікі – будуць адкрытыя на базе ЗТАА «ЭПАМ Сістэмз» у Мінску. Дзейнасць філіялаў кафедраў БДУ – а іх разналічваюцца 59 – накіраваная на павышэнне якасці прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў у рамках навучальна-метадычнай, арганізацыйнай і навукова-даследчай працы.

Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ

«Свярдлоўскі семінар» акадэміка Барбашына

У студзені гэтага года споўнілася 95 гадоў з дня нараджэння таленавітага матэматыка, акадэміка АН СССР і АН БССР, выдатнага арганізатара навуковай працы – **прафесара Я. А. Барбашына**. Яго дзейнасць займае адметнае месца ў гісторыі нашага ўніверсітэта.

Яўген Аляксеевіч Барбашын нарадзіўся 17 студзеня 1918 г. у сям’і службоўца ў сяле Уінск Пермскай вобласці. Ва ўзросце шасці гадоў ён застаўся круглым сіротой і з 1927 г. выхоўваўся ў дзіцячым доме. Па заканчэнні сярэдняй школы ў 1935 г. Я. А. Барбашын паступіў на фізіка-матэматычны факультэт Уральскага ўніверсітэта і ў 1940 г. у аспірантуру МДУ. Кіраўніком аспіранта Я. А. Барбашына быў В. У. Нямыцкі. Яўген Аляксеевіч адразу стаў актыўным удзельнікам вядомага семінара па якаснай тэорыі, якім кіравалі В. В. Сцяпанав і В. У. Нямыцкі. Ён упершыню развіў тэорыю дынамічных сістэм без дапушчэння адзінасці. Пасля абароны кандыдацкай дысертацыі ў 1943 г. Я. А. Барба-

шын прызначаецца дацэнтам кафедры вышэйшай матэматыкі Уральскага політэхнічнага інстытута. У 1948 г. Яўген Аляксеевіч паступае ў дактарантуру Матэматычнага інстытута імя У. А. Сцяклова АН СССР і ў 1951 г. паспяхова абараняе доктарскую дысертацыю на тэму «Метад сячэнняў у тэорыі дынамічных сістэм». У гэтай працы ўпершыню пытанні якаснага вывучэння дынамічных сістэм у цэлым былі ўвязаныя з задачамі ўстойлівасці руху. Гэта дазволіла атрымаць шэраг новых вынікаў у тэорыі ўстойлівасці паводле Ляпунова і, у прыватнасці, даказаць існаванне гладкай функцыі Ляпунова ў вобласці прыцягнення асімптатычна ўстойлівай асаблівай кропкі.

У 1952 г. Яўген Аляксеевіч вяртаецца ў Свярдлоўск на кафедру вышэйшай матэматыкі Уральскага політэхнічнага інстытута. Тут пачынаецца яго вялікая навукова-арганізацыйная праца па стварэнні Свярдлоўскай школы дыферэнцыяльных ураўненняў. На семінары Я. А. Барбашына сфарміраваўся вялікі і моцны калектыў свярдлоўскіх матэматыкаў, якія выконвалі цікавыя даследаванні па шырокім колае праблем з тэорыі дыферэнцыяльных ураўненняў, тэорыі ўстойлівасці, тэорыі ваганняў, тэорыі аптымальнага рэгулявання і кіравання. Гэты калектыў нароўні з даследаваннем прынцыповых тэарэтычных пытанняў заўсёды надаваў вялікую ўвагу рашэнню важных прыкладных задач. Навуковыя інтарэсы самога Я. А. Барбашына ў гэты час былі засяроджаныя ў асноўным на дзвюх вялікіх праблемах. Ён вывучаў устойлівасць істотна нелінейных сістэм у цэлым і задачы аб устойлівасці рухаў нелінейных сістэм па першым набліжэнні. У выніку ім былі даказаныя важныя тэарэмы, якія абгрунтоўваюць метады функцыі Ляпунова ў прыкладанні да новага кола задач, распрацаваны метады эфектыўнай пабудовы функцыі Ляпунова для канкрэтных тыпаў нелінейных сістэм і развіцця агульных метады доказу тэарэм аб устойлівасці па першым набліжэн-

ні, якія працуюць не толькі ў вобласці звычайных дыферэнцыяльных ураўненняў, але і ў вобласці сістэм больш агульнага выгляду. Адзначалася, што Свярдлоўскі семінар Я. А. Барбашына і вырасла на яго аснове іншая даследчая калектывы свярдлоўскіх матэматыкаў і механікаў працавалі і працуюць у цесным кантакце са шматлікімі навуковымі калектывамі былога СССР і сучаснай Расіі.

Далей навуковае жыццё паспяховага матэматыка склалася наступным чынам. У перыяд 1961–1966 гг. Я. А. Барбашын з’яўляўся супрацоўнікам Матэматычнага інстытута АН СССР (Свярдлоўскае аддзяленне), загадваў аддзелам матэматычнага аналізу гэтага інстытута. У гэты час у яго даследаваннях адмысловае месца занялі праблемы тэорыі аўтаматычнага кіравання. Ён апублікаваў серыю прац па праграмным рэгуляванні, у якіх усебакова асветлена сувязь задачы аб ачышчэнні праграмных рухаў з агульнай тэорыяй ўстойлівасці рухаў, тэорыяй аптымальных працэсаў і з тэорыяй набліжэння функцыі. Далей ім былі развітыя новыя арыгінальныя і эфектыўныя метады стабілізацыі сістэм аўтаматычнага рэгулявання, якія ахапілі, у прыватнасці, вельмі важныя для прыкладанняў і дынамічных сістэм з нерэгулярнымі, разрыўнымі характарысты-

камі, якія цяжка паддаюцца матэматычнаму вывучэнню. Прафесар Барбашын развіў новую канцэпцыю асноўных паняццяў тэорыі ўстойлівасці рухаў, якая трактуе гэтую ўласцівасць у сувязі з рэакцыяй сістэмы на знешняе абурэнне таго або іншага класа. Гэтая канцэпцыя дазволіла прыцягнуць да вывучэння праблемы ўстойлівасці апарат абагульненых функцый. Шэраг цікавых вынікаў Я. А. Барбашына, атрыманых у гэты перыяд, увайшлі ў яго манаграфію «Уводзіны ў тэорыю ўстойлівасці», апублікаваную ў 1967 г.

У 1966 г. Яўген Аляксеевіч абіраецца акадэмікам АН БССР і пераязджае на працу ў Мінск. Ён з’яўляўся членам рэдкалегіі ўсесаюзнага часопіса «Дыферэнцыяльныя ўраўненні», загадваў лабараторыяй прыкладной матэматыкі БДУ і кафедрай прыкладной матэматыкі БДУ (цяпер – кафедра метадаў аптымальнага кіравання, ФПМІ). Яўген Аляксеевіч падрыхтаваў 6 дактароў і 25 кандыдатаў навук. Двое яго вучняў сталі акадэмікамі.

У 1967 г. за навуковую працу Я. А. Барбашын узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. У 1971 г. яму пасмяротна была прысуджаная Дзяржаўная прэмія СССР.

Па матэрыялах музея гісторыі БДУ

ЮБІЛЕІ

У красавіку 1993 года на філалагічным факультэце БДУ была створана асобная **кафедра гісторыі беларускай мовы**.

Яе супрацоўнікамі сталі такія вядомыя лінгвісты, як прафесар Л. М. Шакун, дацэнт Е. С. Мяцельская, дацэнт І. М. Шчарбакова, дацэнт, а праз год ужо прафесар В. П. Красней. Узначалі кафедру і на працягу 20 гадоў бясменна і клапатліва кіруе ёй прафесар-доктар філалагічных навук М. Р. Прыгодзіч.

«Памятаючы пра мінулае, рухацца ў будучыню» – гэтыя словы можна назваць навуковым дэвізам кафедры гісторыі беларускай мовы. Асноўныя напрамкі дзейнасці кафедры – гісторыя беларускай мовы і мовазнаўства, палеаграфія, дыялекталогія, сучасная лексікалогія і лексікаграфія, прафесійная лексіка і тэрміналогія. Супрацоўнікі даследуюць мову твораў старажытнага беларускага пісьменства (выданні Скарыны, Буднага, Цяпінскага і інш.), перакладныя рыцарскія раманы і аповесці, рэлігійна-палемічныя тэксты, інтэрмедый, інтэрлюдый і інш.), займаюцца вывучэннем дыялектнага і змешанага маўлення, моўных асаблівасцяў сучасных майстроў слова. У даследаваннях асэнсоўваюцца такія складаныя праблемы, як роля царкоўна-славянскай мовы ў гісторыі беларускага пісьменства, гістарычная аснова беларускай мовы, моўныя арыенціры і словаўтваральныя працэсы, развіццё беларускага мовазнаўства, вывучаецца гісторыя фарміравання і развіцця беларускай нацыянальнай тэрміналогіі, аналізуецца дыялектная лексіка, фразеалогія, айканімія, графіка, даследуюцца пытанні ўдасканалення беларускага правапісу, развіцця канфесійнай лексікі і інш.

Рухацца ў будучыню

Калектыў кафедры гісторыі беларускай мовы

Вынікам дзейнасці супрацоўнікаў кафедры з’яўляецца значная колькасць навуковых і вучэбных выданняў, слоўнікі, вучэбна-метадычныя комплексы, метадычныя распрацоўкі і інш.: «Гісторыя беларускага мовазнаўства» (Л. Шакун), «Гістарычная граматыка беларускай мовы: зборнік практыкаванняў» (У. Анічэнка, М. Прыгодзіч), «Сучасная беларуская мова» (В. Красней, І. Шчарбакова і інш.), «Графіка і арфаграфія беларускіх выданняў XIX – пачатку XX ст.» і «Лексіка беларускай літаратурнай мовы XIX – пачатку XX ст.: асаблівасці станаўлення і развіцця» (І. Гапоненка), «Гісторыя беларускага мовазнаўства: хрэстаматыя (1918 – 1940): у 2-х ч.» (укладальнікі С. Запрудскі, Г. Кулеш), «Беларуская дыялекталогія ў табліцах і схемах: у 2-х ч.» (І. Гапоненка, В. Трайкоўская), «Гістарычная марфалогія беларускай мовы» (М. Свістунова, Г. Ціванова), «Белару-

скае мовазнаўства» (М. Прыгодзіч), метадычныя распрацоўкі і падручнікі па беларускай мове для вучняў 4–6 класаў школ з беларускай мовай навучання (В. Красней, Я. Лаўрэль), серыя з 4 дапаможнікаў «Рэпетытар па беларускай мове» (Г. Кулеш, Г. Ціванова), «Беларуская мова ў экзаменацыйных тэстах» (Т. Смольская).

Супрацоўнікі кафедры павялічылі колькасць айчынных лексікаграфічных выданняў слоўнікамі «Из античной мудрости» (І. Шчарбакова, Н. Ганчарова), «Шасцімоўны слоўнік прыказак, прымавак і крылатых слоў» (І. Шчарбакова і інш.), «Асобна, разам, праз дэфіс» (М. Прыгодзіч), «Старабеларускі лексікон» (М. Прыгодзіч, Г. Ціванова), «Слоўнік сучаснай беларускай мовы» (М. Прыгодзіч і інш.). Г. Ціванова прымала ўдзел у падрыхтоўцы да друку 13–24 выпускаў «Гістарычнага слоўніка беларускай мовы», І. Гапоненка

задзейнічана ў распрацоўцы нарматыўнага даведніка «Назвы населеных пунктаў РБ», а таксама «Слоўніка мовы «Нашай Нівы»».

Плэнна працуюць члены кафедры і над стварэннем дапаможнікаў і слоўнікаў па беларускай прафесійнай лексіцы – ужо пабачылі свет «Беларуская мова: эканамічная лексіка» (А. Губкіна, В. Зразікава), «Беларуская мова для біёлагаў» (Т. Смольская), «Беларуская мова: юрыдычная лексіка» (Т. Смольская), «Кітайска-беларускі бізнес-дыялог» і «Кітайско-руско-беларускі разгаворнік» (Т. Смольская і інш.). Важны ўнёсак у беларускае мовазнаўства – рэфератыўна-бібліяграфічны даведнік «Прафесар Леў Міхайлавіч Шакун» (В. Красней, Б. Плотнікаў, В. Трайкоўская), «Герман Бідэр як даследчык беларускай мовы» (М. Прыгодзіч, А. Прыгодзіч); прафесары М. Прыгодзіч і І. Роўда падрыхтавалі да друку і выдалі

двухтомны даведнік І. Германовіча «Беларускія мовазнаўцы».

Супрацоўнікі кафедры выступалі на навуковых канферэнцыях і кангрэсах у Аўстрыі, Венгрыі, Германіі, Літве, Македоніі, Польшчы, Расіі, Украіне. Шмат навуковых мерапрыемстваў ладзяцца самай кафедрай, пачынаючы з першага года яе існавання: «Пісьменнік – мова – стыль» (1996, 2001, 2005), «Беларуская мова ў другой палове XX стагоддзя» (1997), «Мова ў святле класічнай спадчыны і сучасных парадыгм: VIII Міжнародныя Карскія чытанні» (2000, сумесна з ГрДУ), навуковыя чытанні, прысвечаныя 100-годдзю з дня нараджэння прафесара М. А. Жыдовіч (2006), «Беларуска-польскія літаратурныя, моўныя і гістарычныя сувязі (да 125-годдзя Янкі Купалы і Якуба Коласа)» (2007, сумесна з Міжнароднай асацыяцыяй беларусістаў і Польскім таварыствам беларусістаў), навуковыя чытанні, прысвечаныя 220-годдзю з дня нараджэння І. І. Насовіча (2008), прысвечаныя памяці А. І. Жураўскага (2009), Е. С. Мяцельскай (2011), рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Беларуская арфаграфія: здабыткі і перспектывы» (2011).

Пад кіраўніцтвам супрацоўнікаў кафедры паспяхова абароненыя васямнаццаць кандыдацкіх дысертацый. Загадчык М. Р. Прыгодзіч у 2000 г. абараніў доктарскую. Плэнная праца над кандыдацкімі і доктарскімі даследаваннямі вядзецца на кафедры і сёння.

Кафедра гісторыі беларускай мовы – згуртаваны калектыў, які не проста аб’яднаны агульнымі прафесійнымі задачамі і праблемамі, але і стварае добразычліваю сяброўскую атмасферу, якая ўжо сама па сабе стала традыцыяй кафедры. **Працоўнага плёну, новых навуковых дасягненняў, асабістага шчасця і дабрабыту ўсім супрацоўнікам кафедры!**

ІНІЦЫЯТЫВЫ

Людзі ўсіх узростаў і прафесій лічаць сям'ю **галоўнай жыццёвай каштоўнасцю**, бо сям'я – гэта самыя блізкія і родныя людзі, гэта тое добразычлівае асяроддзе, неабходнае кожнаму чалавеку для адчування поўнага шчасця.

Ясным сонечным днём 26 красавіка ў сценах Інстытута журналістыкі БДУ ўрачыстым канцэртам завяршыўся Тызень сям'і. Сямінары, сацыяльныя акцыі, круглы стол, форум – гэтыя і шматлікія іншыя мерапрыемствы былі прадстаўленыя студэнтам і супрацоўнікам універсітэта з 22 па 26 красавіка. Ідэя, якая зарадзілася ў цэнтры перспектывага дзяцінства псіхалагічнай службы БДУ, знайшла разуменне і падтрымку розных арганізацый і службаў універсітэта. Партнёрамі ў правядзенні мерапрыемстваў сталі прадстаўнікі міністэрстваў працы і сацыяльнай абароны, аховы здароўя, юстыцыі, культуры, адукацыі, а таксама беларускай праваслаўнай царквы.

Ухроніцы падзей Тызня сям'і:
22 красавіка – першы конкурс «Студэнцкая сям'я БДУ», экспрэс-псіхадыягностыка «Мая гатоўнасць да сямейнага жыцця», кансультацыі юрыстаў і псіхалагаў.

23 красавіка прайшло пад дэвізам «ЮНАК-МУЖЧЫНА-БАЦЬКА», праводзіліся сямінары і трэнінгі для прыцягнення ўвагі студэнцкай моладзі да праблем бацькоўства.

Дзень 24 красавіка быў прысвечаны таемству мацярынства. Студэнты маглі паўдзельнічаць у сямінары «Адказнае мацярынства», пазнаёміцца з аналізам медыцынскіх і маральных аспектаў мацярынства, наведваць практыкум «Школы ўсвядомленага бацькоўства».

Тызень сям'і ў БДУ

25 красавіка на круглым stole па праблемах гандарнага і сямейнага выхавання перад псіхалагамі і выкладчыкамі выступіла спецыяліст Міністэрства працы і сацыяльнай абароны на тэму «Дзяржаўная падтрымка сям'і і дзяцінства ў рамках дэмаграфічнай палітыкі Рэспублікі Беларусь». На студэнцкім форуме прадстаўнікі аддзелаў ЗАГС Кастрычніцкага і Партызанскага раёнаў распавялі студэнтам пра асаблівасці выкарыстання заканадаўства аб шлюбе і сям'і. Таксама ў гэты дзень да ўвагі ўдзельнікаў была прапанаваная пастаноўка «Цілі-цілі-цеста» сацы-

яльнага інтэрактыўнага тэатра «Тэт-а-тэт».

26 красавіка – апошні святочны дзень Тызня сям'і – было прысвечаны народным і нацыянальным традыцыям сям'і. У гісторыю ўніверсітэта былі ўпісаныя імёны пераможцаў **конкурсу «Студэнцкая сям'я БДУ»**. Імі сталі *Равенка Максім і Марыя, Цемашкевіч Вадзім і Ірына, Варанюк Сяргей і Таццяна*. Досведам доўгага сумеснага жыцця падзяліліся сем'і, якія пражылі ў шлюбе больш за 30 гадоў, а сакрэты выхавання прыадчынілі шматдзетныя сем'і супрацоўнікаў БДУ. Выдатны настрой падарылі самыя юныя ўдзельнікі канцэрта – ансамбль танца «Літарынка», у якім займаюцца дзеці супрацоўнікаў і выкладчыкаў універсітэта. І ніводзін чалавек у зале не застаўся абыякавым, калі са-

сцэны ў выкананні салісткі вакальнай студыі БДУ Веранікі Саўчанкі прагучаў гімн сям'і.

Апошні акорд адгучаў, надышоў час падводзіць вынікі. Тызень сям'і, як і конкурс, які праходзіў у яе рамках, з'яўляецца пілотным праектам. Але, як зазначылі арганізатары і ўдзельнікі мерапрыемстваў, тое, што асуджана на поспех, абавязкова павінна мець працяг. І ён абавязкова будзе!

Вывучайце гісторыю продкаў, насычайцеся энергіяй сямейнай спадчыны, захоўвайце, зберагайце свае традыцыі. А маладым парам-пераможцам зараз даецца права прадстаўляць універсітэт на Рэспубліканскім конкурсе маладых сем'яў. Пажадаем ім поспеху!

Вольга ВОЙТ,
намеснік начальніка
псіхалагічнай службы БДУ

ВІНШУЕМ!

ЗНАЙЦА ВЫДАВЕЦКАЙ СПРАВЫ

Уладзіміру Касько, які раней на працягу 18 гадоў узначальваў выдавецтва «Універсітэцкае» і прайшоў шлях ад карэспандэнта раённай газеты да галоўнага рэдактара рэспубліканскай газеты «Чырвоная змена», споўнілася 75 гадоў.

З 1998 г. Уладзімір Канстанцінавіч працуе дацэнтам кафедры перыядычнага друку Інстытута журналістыкі БДУ. Ён з'яўляецца членам рэдакцыйна-выдавецкага савета выдавецтва «Вышэйшая школа», пастаянным удзельнікам рэспубліканскіх і міжнародных навукова-практычных канферэнцый і сямінараў па праблемах сучаснай журналістыкі.

У 2010 г. У. К. Касько атрымаў грант Міністэрства культуры для напісання навуковай працы па выдавецкай справе Беларусі. У 2012 г. быў выдадзены «Слоўнік выдавецкіх тэрмінаў». Уладзімір Канстанцінавіч зараз працуе над манаграфіяй «Кнігавыдавецкая дзейнасць як найважнейшы фактар рэалізацыі дзяржаўных праграм «Дзеці Беларусі» і «Духовнае

адраджэнне», прапаганды дасягненняў нацыянальнай адукацыі, навукі і культуры».

Уладзімір Касько з'яўляецца аўтарам звыш 200 навуковых прац, у тым ліку манаграфій па праблемах сучаснай журналістыкі, кнігазнаўстве, паліграфіі, нацыянальнай і славянскай культуры, літаратуры. Многія з гэтых работ заслужылі міжнароднае прызнанне.

Уладзімір Касько ўзнагароджаны медалём «За доблесную працу», Ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР (1971, 1988), граматамі Міністэрства інфармацыі РБ, Ганаровымі граматамі БДУ. Яму прысвоена званне «заслужаны журналіст Рэспублікі Беларусь».

Калегі зычаць юбіляру добрага здароўя і плёну ў працы.

Ганна ЛАГУН

ГАСЦЁЎНЯ

Сустрэчы з Высоцкім

Філарэгічны факультэт БДУ сумесна з Мінскім гарадскім кінаклубам **У. С. Высоцкага** зладзіў канцэрт, прысвечаны памяці знакамітага акцёра, паэта і барда.

Гасцямі філфака сталі І. І. Спосабаў – старшыня Мінскага гарадскога кінаклуба У. С. Высоцкага, які актыўна папулярнызае творчасць паэта і барда ў Беларусі, і А. А. Нежаўца – выканаўца аўтарскай

песні, які ў 1999–2009 гг. узначальваў клуб аўтарскай песні БДУ, а цяпер – Мінскі клуб аўтарскай песні і паэзіі.

І. І. Спосабаў распавёў пра стан сучаснага высоцкізнаўства, у тым ліку беларускага, падзяліўся сваім бачаннем творчасці паэта і барда, яго ролі ў культуры як савецкага часу, так і сучаснага.

У выкананні А. А. Нежаўца прагучалі песні У. С. Высоцкага, значныя для яго кінематографічнага і творчага лёсу, сярод якіх былі і песні, напісаныя Высоцкім для беларускага кінематографа.

Завяршыла праграму песня «Караблі», якая прагучала ў перакладзе на беларускую мову, выкананая М. Булавацкім.

Сустрэча з творчасцю У. С. Высоцкага атрымалася эмацыйнай, і, спадзяёмся, была не апошняй.

Дар'я ЧАРНЯЎСКАЯ

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ПРАФЕСАРА КАФЕДРЫ рыторыкі і метадыкі выкладання мовы і літаратуры, ДАЦЭНТАў КАФЕДРАў: крыніцазнаўства, прыкладной лінгвістыкі, сучаснай беларускай мовы, рускай літаратуры, англійскага мовазнаўства,

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАў КАФЕДРАў: рускай мовы, раманскага мовазнаўства, замежнай літаратуры, прыкладной лінгвістыкі, рыторыкі і метадыкі выкладання мовы і літаратуры,

ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ крымінальнага права.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

УСТАНОВА БДУ «НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫ ІНСТЫТУТ ПРЫКЛАДНЫХ ПРАБЛЕМ МАТЭМАТЫКІ І ІНФАРМАТЫКІ»

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ

ЗАГАДЧЫКА СЕКТАРА камп'ютарнай бяспекі навукова-даследчай лабараторыі прыкладной інфарматыкі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 4, п. 702, НДІ прыкладных праблем матэматыкі і інфарматыкі, тэл. 209-51-04.

ВЕСТКІ З ФАКУЛЬТЭТАЎ

18–19 КРАСАВІКА

адбылася XII Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы бізнес-адукацыі», якую арганізаваў Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ.

Для ўдзелу ў канферэнцыі паступіла больш за 170 заявак, у тым ліку з Расіі, ЗША, Украіны, Польшчы, Літвы, Чэхіі, Славакіі, Сербіі, а таксама з усіх рэгіёнаў Беларусі. Матэрыялы канферэнцыі выдадзеныя масавым тыражом. Канферэнцыя прайшла актыўна, паступіла шмат дзелавых прапаноў па развіцці бізнес-адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і яе інтэграцыі ў сусветную адукацыйную прастору. У працы форуму прынялі ўдзел прадстаўнікі Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь. Сюжэт пра канферэнцыю быў прадстаўлены ў праграме «Своечасова» (канал Мінск 24). Больш падрабязную інфармацыю можна атрымаць на сайце www.sbmt.by.

МІЖНАРОДНАМУ

навуковаму часопісу «Nonlinear Phenomena in Complex Systems. Нелінейныя з'явы ў складаных сістэмах» (NPCS) спаўняецца 15 гадоў. Яго заснавальнікамі з'яўляюцца Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Інстытут фізікі імя Б. І. Сцяпанавана НАН Беларусі, Аб'яднаны інстытут энергетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны», выдавецтва «Адукацыя і выхаванне», БРФФІ і Цэнтр прыкладной матэматыкі і тэарэтычнай фізікі (універсітэт г. Марыбор, Славенія). Гэта міждyscyплінарны часопіс па матэматыцы, фізіцы, хіміі, матэрыялазнаўстве, сацыяльных і эканамічных навуках. Выходзіць штоквартальна на англійскай мове.

Галоўныя рэдактары навуковага выдання – прафесары Аляксей Толсцік і Вячаслаў Гарлачоў. У склад міжнароднага рэдакцыйнага савета ўваходзяць найбуйнейшыя навукоўцы з 19 краін. Часопіс NPCS з'яўляецца кваліфікацыйным выданнем, прызнаным ВАКа РБ па фізіцы і матэматыцы. З 2009 г. часопіс уключаны з індэксаваннем у базу даных Zentralblatt MATH Еўрапейскага матэматычнага грамадства, а з 2011 г. – у еўрапейскі індэкс цытавання SCOPUS.

Мы з табою частка БДУ

Упраўленне па справах культуры БДУ, якое выступае пастаянным арганізатарам **фестывалю эстрады**, дае ўжо ў чатырнаццаты раз студэнтам унікальны шанец расправесці свету пра свае таленты.

Больш за сто пяцьдзесят самых таленавітых студэнтаў з усіх факультэтаў ВДУ бралі ўдзел у адборачным туры гэтага творчага спаборніцтва, да фіналу дабраліся трыццаць чатыры ўдзельнікі, самыя здольныя хлопцы і дзяўчаты з артыстычнымі ўменнямі.

Убачыць выдатнае спаборніцтва творчых самародкаў можна было 19 красавіка ў актавай зале ліцэя БДУ. Напачатку ўсе светлавыя гарматы былі накіраваныя на пяцярх чалавек, якія добра «завялі» публіку майстэрскім выкананнем зусім «свежанькага» гімна фестывалю пад назвай «Мы з табою частка БДУ!», адмыслова напісанага Мікітам Найдзёнавым.

Зарадзіўшыся ладнай дозай пазітыву, глядачы ўладкаваліся ямчэй, рыхтуючыся ціхамірна паглядзець канцэрт, ацаніць цудоўныя юныя галасы, жавыя арыгінальныя нумары і гнуткія маладыя целы. Як абяцалі вядучыя, у гэты вечар усе нацешацца 30 нумарамі. Фіналісты выступаюць у трох намінацыях – арыгінальны жанр, танец і песня. «Найлепшы творчы нумар» прапанавана выбраць самім глядачам – для гэтага ім былі раздадзеныя доўгія лісты са стройнай калонкай імёнаў выступаючых. Прычым галасаванне пройдзе адразу ж пасля выступу ўсіх удзельнікаў гала-канцэрта. Акрамя гэтага, будзе яшчэ адна намінацыя – «Гутарковы жанр». У

ёй выступаюць менавіта сённяшнія вядучыя. Маладым канферансье трэба выявіць талент імправізацыі і прадэманстраваць уменне размаўляць з аўдыторыяй.

Затым – прадстаўленне журы, частку якога склалі прафесіяналы, якія змогуць ацаніць выступы канкурсантаў не толькі на аснове ўражанняў, але і з прафесійнага пункта погляду. Вядучыя знікаюць за кулісамі – і фестываль пачынаецца. Паглядзець насамрэч было на што: тут вам і незвычайныя тэатральныя пастаноўкі (напрыклад, строгія хлопцы-канваіры ў гарнітурах французскіх афіцэраў у нумары Волгі Кірлік або тэатр ценяў у нумары Таццяны Шнырко), і вясновыя настроі (багацце шчаслівых дзяўчат і паветраных шарыкаў у нумары Кірылы Мазітава або ручаі, якія журчалі, Паліны

Александровіч), і нечаканыя і адважныя выступы (чароўныя мерцвякі танцавальнага калектыву DOMINIRY або дзіўнае пераўвасабленне Аляксандра Ледніка з несмяротным хітом Highway to hell), і многае-многае іншае. Вылучыць кагосьці аднаго не атрымліваецца – усе былі проста на вышыні, настолькі ашаламляльныя, што ў прыныце падзел на пераможцаў і пераможаных гучыць нека па-блужнерску.

– Мне вельмі спадабаліся вядучыя – было крута, калі яны дурэлі, – падзяліўся сваімі ўражаннямі Канстанцін Прыдыбайла, член прафесійнага журы, у недалёкім мінулым лаўрэат фестывалю эстрады ў намінацыі «Гутарковы жанр», зараз – вядучы праграмы «Дзень спорту» на канале Беларусь 1. – У Беларусі такога на тэле-

візійных праектах і іншых канцэртаў я не бачыў. Было, як на «Залатым грамафоне».

Самі ж вядучыя не засталіся ўбаку: яны не толькі глядзелі ўсе выступы, але і паспелі завесці асабістых фаварытаў.

– Больш за ўсё з выступаючых мне спадабаўся Аляксандр Леднік – вось ён сапраўды запаліў залу, – распавёў Павел Кіслы. – Наогул, фестываль мне вельмі спадабаўся. Па-першае, таму што я сам у ім удзельнічаў, па-другое, таму што ўсе ўдзельнікі – вялікія малайчыны, проста «таланцішчы»! Па-трэцяе, гімн быў класны.

– Мне асабліва запаў у душу новы гімн – ён лепш за ўсё адлюстроўвае маё ўражанне, – распавяла нам Ганна Міцькавец. – Яшчэ мне вельмі спадабалася Саша Гарупа і дзяўчаты, якія з ёй

танчылі, а таксама танец Юліі Касабуцкай і Дзяніса Федарэнкі. Наогул, засталася маса станоўчых уражанняў, творчая атмасфера, таленавітыя ўдзельнікі, шыкоўныя рэжысёрскія пастаноўкі, яркія строі. Я адчула сябе часткай універсітэта.

Цёплая, амаль хатняя атмасфера не адпускала, але рабіць няма чаго – скончыўся апошні нумар, што азначае канец казкі. Але мы не маглі сысці без вынікаў, і журы нас не падвядло. Аператыўна падлічаныя балы падарылі нам новых герояў, новых зорчак на выдатным небасхіле БДУ.

Калі вы не паспелі па сарафанным радыё працуць пра нашых пераможцаў, вось вам даведкачка:

САМЫ ТВОРЧЫ ФАКУЛЬТЭТ сёлета – ІБМТ.

«Арыгінальны жанр»:

3 месца – Раманенка Андрэй і Хілько Уладзіслаў (эканамфак і ФПМІ);

2 месца – Пятровіч Эрнест (ІБМТ);

1 месца – БАНДАРОВІЧ АЛЯКСЕЙ і ЛАБАЦЭВІЧ УЛАДЗІСЛАЎ (ФПМІ).

«Танец»:

3 месца – Касякоў Ягор і Харытоненка Арына (ФПМІ);

2 месца – Касабуцкая Юлія і Федарэнка Дзяніс (Інстытут журналістыкі), Мілеўская Аліна (ІБМТ);

1 месца – ТАР TOWN (ІБМТ).

«Песня»:

3 месца – Кірлік Вольга (Філфак);

2 месца – Сцепановіч Ульяна (ФМА), Громава Дыяна (Філфак);

1 месца – ПАГОСАВА ЮЛІЯ (Філфак).

ПРЫЗ ГЛЯДАЦКІХ СІМПАТЫЙ сёлета дастаецца АЛІНЕ МІЛЕЎСКАЙ (ІБМТ) і калектыву RICA'S BAND (юркаледж)! Яны набралі аднолькавую колькасць галасоў.

Ксенія КАЛАШНИКАВА

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

А як адзначыў Дзень здароўя прафсаюз?

Пра **масавое катанне на каньках**, аздараўленне ў санаторыі-прафілакторыі і іншыя важныя не дробязі.

Дзень здароўя адзначаюць штогод 7 красавіка амаль у 200 дзяржавах свету. Кожны год Сусветны дзень здароўя прысвячаецца глабальным праблемам, якія стаяць перад аховай здароўя планеты, і праходзіць пад рознымі дэвізамі. У 2013 г. тэмай была вылучаная гіпертанія (высокі артэрыяльны ціск), якая павышае рызыку развіцця інфаркту, інсульту, нырачнай недастатковасці, а таксама можа прыводзіць да слепаты, арытміі і сардэчнай недастатковасці.

Мерапрыемствы, якія ладзяцца ў гэты дзень, даюць людзям шанец зразумець, як жа шмат насамрэч значыць здароўе ў нашым жыцці. Арганізацыі рознага ўзроўню і прыватныя арганізацыі рабіць усё магчы-

Наталля Хоміч, Надзея Баранова, Святлана Васілеўская, Натасся Глод, Дар'я Спецанава, Марыя Крушэўская і Дар'я Пранько разам з сотняй сяброў з студэнцкага прафсаюза весела і зайзята адзначылі Дзень здароўя на каньках у СК «Юнацтва»

мае, каб здароўе людзей ва ўсім свеце стала лепшым. Такі важны дзень не магла абысці і пярвічная прафсаюзная арганізацыя студэнтаў БДУ.

У Сусветны дзень здароўя прафсаюз паставіў на канькі каля 100 чалавек. Спартыўныя старты сабралі прафсаюзную моладзь, у першую чаргу актыўных членаў арганізацыі, на лядовай пляцоўцы спартыўнага комплексу «Юнацтва». У лядовы палац ішлі нават цэлымі студэнцкімі сем'ямі. Весела, радасна, зайзята – так сцісла можна ахарактарызаваць больш як гадзіну часу, праведзенага па-спартыўнаму выдатна.

Масавое катанне на каньках – ужо не першае спартыўнае мерапрыемства гэтага красавіка, якое арганізуе прафсаюзная арганізацыя з нагоды Сусветнага дня здароўя. Падчас круглага стала «Пра аздаравленне ў студэнцкім санаторыі-прафілакторыі» прайшла сустрэча студэнтаў з супрацоўнікамі санаторыя-прафілакто-

рыя. За пачатковы агульны коштам у 196 500 руб. кожны студэнт ВДУ можа аздаравіцца, прайшоўшы курс вітамінатэрапіі, электралячэння, інгаляцыі, фітатэрапіі (лячэбныя катэілі), ЛФК (лячэбная фізкультура), лячэбнага масажу і інш. А самае галоўнае – гэта рэгулярнае гарачае харчаванне ў любой сталовай БДУ на 660 000 руб.!

Характэрна і тое, што прафсаюзная арганізацыя падбала і пра студэнтаў ВДУ, якія знаходзяцца на дыспансерным уліку, якія ўваходзяць у катэгорыю ЧДБ навучэнцаў, аказаўшы ім матэрыяльную дапамогу.

Структурныя падраздзяленні прафсаюзнай арганізацыі на факультэтах таксама разумеюць, што быць здаровым – і модна, і карысна. Студэнцкія чэмпіянаты па баскетболе, міні-футболе, настольным тэнісе, армрэстлінгу – і гэта далёка не ўвесь пералік мерапрыемстваў, якія правялі прафсаюзныя бюро факультэтаў!

Святлана ВАСІЛЕЎСКАЯ